

V E N D I M
Nr. 18, datë 1.2.2002

“NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË”

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Fehmi Abdiu,	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Zija Vuci,	Anëtar i““““
Gjergj Sauli,	Anëtar i““““
Kujtim Puto,	Anëtar i““““
Kristofor Peçi,	Anëtar i““““
Tefta Zaka,	Anëtare e ““““
Petrit Plloçi,	Anëtar i““““
Alfred Karamuço,	Anëtar i““““

me sekretare Arbenka Lalica, në datën 5.11.2001, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.164/2 Akti që i përket:

KËRKUES: Shoqëria “Pegaso”, përfaqësuar nga avokat Trifon Toska.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

1. Drejtoria e Përgjithshme e Tatim-Taksave, përfaqësuar nga Fredi Meta.

2. Drejtoria e Tatim-Taksave Tiranë, përfaqësuar nga Margit Haxhihyseni.

OBJEKTI: Shfuqizimi si antikushtetues i vendimit nr.607, datë 14.6.2001 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.

Kërkuesi ka parashtruar si shkaqe:

- Shqyrtimi administrativ i ankimit pas pagimit të detyrimit tatimor shtrihet në raportet e kërkuesit me Drejtorinë e Përgjithshme të Tatim-Taksave dhe jo në raportet me gjykatën.

- Gjykata ka vendosur pushimin e çështjes, i cili sjell në mënyrë të pashmangshme shuarjen e padisë.

- Rivlerësimi nga ana e Gjykatës së Lartë i provave të administruara në gjykatat e tjera nuk është atribut i saj e, për pasojë, ajo ka zhvilluar një proces të parregullt.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Alfred Karamuço, përfaqësuesin e kërkuesit, të subjekteve të interesuara dhe shqyrtoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

Në muajin korrik 1998 Dega e Tatim-Taksave në Tiranë ka ushtruar kontroll në shoqërinë “Pegaso”, që merret me aktivitet ndërtimi dhe ka konstatuar se, përgjithësisht, nuk ka pasur shkelje, e veçanërisht në përlllogaritjen dhe arkëtimin e tatimit mbi vlerën e shtuar (TVSH).

Drejtorja e Përgjithshme e Tatim-Taksave, duke e konsideruar kontrollin e degës në këtë shoqëri si joreal, ka shqyrtuar vlerësimin tatimor duke e detyruar shoqërinë “Pegaso”, sipas akt-kontrollit të datës 14.8.1998, që të pagujë 6.114.564 lekë si TVSH e pallogaritur. Po në datën 14.8.1998, Drejtoria e Përgjithshme e Tatim-Taksave ka lënë në shoqëri një akt-kontroll tjetër ku TVSH-ja e pallogaritur dhe papaguar rivlerësohej në 17.473.090 lekësh.

Në datat 17 dhe 28 gusht 1998 shoqëria paraqet ankim në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatim-Taksave ndaj rivlerësimit tatimor. Drejtoria e Përgjithshme e Tatim-Taksave, në datën 11.9.1998, me shkresën nr.3953/2, njofton se ankimi i shoqërisë nuk merrej parasysh. Më pas, në datën 5.12.1998 dega e Tatim-Taksave në Tiranë, me shkresën 3942/1 njofton se Drejtoria e Përgjithshme e Tatim-Taksave ka shqyrtuar ankimin dhe nuk e ka marrë parasysh, prandaj shoqëria detyrohet të paguajë menjëherë shumën prej 17.736. 409 lekë.

Aktin e mësipërm shoqëria e ka kundërshtuar në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor të Tiranës, e cila, me vendimin nr.1507, datë 12.5.1999 e ka shfuqizuar, bazuar në nenet 323 e 328 të Kodit të Procedurës Civile. Këtë vendim e ka lënë në fuqi Gjykata e Apelit të Tiranës, me vendimin nr.230, datë 8.3.2000.

Me rekursin e Drejtorisë së Përgjithshme të Tatim-Taksave, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë ka shqyrtuar çështjen dhe, me vendimin nr.607, datë 14.6.2001, ka vendosur: “Prishjen e të dy vendimeve të gjykatave dhe pushimin e gjykimit të çështjes”.

Gjykata Kushtetuese vëren se vendimi i Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë është rezultat i një procesi jo të rregullt gjyqësor, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës.

Gjykata e Lartë, në vendimin e saj, është bazuar kryesisht në nenet 41 e 42 të ligjit nr.7928, datë 27.4.1995 “Për tatimin mbi vlerën e shtuar”, nga del se personi i tatueshëm duhet të paguajë TVSH-në, pavarësisht nëse ka kërkuar shqyrtimin apo është ankuar kundër vlerësimit tatimor. Për më tepër, këto dispozita përcaktojnë detyrimin e Ministrisë së Financave (Drejtoria e Përgjithshme e Tatim-Taksave) që të mos shqyrtojë ankimin e personave pa u paguar më parë nga ata gjithë TVSH-ja e përllëgaritur dhe e pagueshme prej tyre.

Gjykata e Lartë, në shqyrtimin e çështjes dhe vendimin e saj, nuk ka marrë në konsideratë faktin se dispozitat ligjore ku mbështetet kushtëzojnë dhe kufizojnë të drejtën e ankimit. Ky fakt nuk mund të anashkalohet nga Gjykata Kushtetuese, edhe pse ato (dispozitat) kanë pasur ndryshime e përmirësime në këto drejtime. Bazuar sa më sipër, Gjykata e Lartë arsyeton se pala paditëse, shoqëria “Pegaso” duhej të kishte paguar TVSH-në, pavarësisht nëse ka kërkuar rivlerësim apo është ankuar ndaj vlerësimit tatimor. “Vetëm pasi të ketë përmbushur këtë detyrim – shprehet Gjykata e Lartë - dhe pasi të ishte njoftuar me shkrim nga ana e Ministrisë së Financave për rezultatin e rishqyrtimit...ajo (shoqëria) duhej të ishte drejtuar në gjykatë”.

Gjykata Kushtetuese arrin në përfundimin se nenet 41 e 42 të ligjit nr.7928, datë 27.4.1995 “Për tatimin mbi vlerën e shtuar” rregullojnë marrëdhëniet midis subjekteve të tatueshëm dhe organeve tatimore në lidhje me vlerësimin e tatimeve dhe rishqyrtimin e vlerësimit tatimor. Gjykata e Lartë nuk ka për objekt shqyrtimin e faktit, nëse këto marrëdhënie janë kryer konform kërkesave të dispozitave të mësipërme, pra të verifikojë nëse është bërë ankim ose jo, nëse është paguar detyrimi tatimor ose jo. Gjykata, kur i paraqitet ankimi nga subjekti tatimor, shqyrton nëse është nxjerrë rezultati i rishqyrtimit dhe pastaj i hyn themelit të ankimit.

Në rastin konkret, nga dokumentet e ndodhura në dosje, del e provuar plotësisht se Drejtoria e Përgjithshme e Tatim-Taksave ka konfirmuar rezultatin e vlerësimit tatimor, gjë që vërteton se ka bërë rishqyrtim. Kundër aktit të këtij rivlerësimi, paditësi ka bërë padi në gjykatë dhe kjo e fundit nuk mund të pengohet të shqyrtonte çështjen në themel, thjesht për faktin se rivlerësimi është bërë pa u paguar detyrimi tatimor. Gjykata e Lartë, duke arsyetuar si më lart, padrejtësisht, ka shtrirë raportet e subjektit me organin administrativ në raportet procedurale-civile midis saj dhe paditësit.

Gjykata e Lartë ka vendosur pushimin e gjykimit në një kohë kur kanë kaluar afatet e ankimit administrativ dhe afati i ankimit gjyqësor, parashikuar nga nenet 42 e 43 të ligjit “Për tatimin e vlerës shtuar”. Në këtë mënyrë, paditësi është vënë plotësisht në pamundësi për të ushtruar të drejtën kushtetuese të ankimit në gjykatë, parashikuar nga neni 42/2 i Kushtetutës. Sipas vendimit, duke iu referuar edhe dispozitave ligjore të lartpërmendura, me “pushimin e gjykimit”, pala paditëse nuk mund të ngrejë padi në gjykatë, duke sjellë si pasojë të pashmangshme “shuarjen e padisë” në kundërshtim edhe me nenin 300 të Kodit të Procedurës Civile.

Në këto kushte, Gjykata Kushtetuese e gjen vendimin nr.607, datë 14.6.2001 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë antikushtetues, rezultat i një procesi të parregullt, në kuptim të nenit 42/1 të Kushtetutës.

Ashtu siç u analizua më lart antikushtetutshmëria e këtij vendimi lidhet së pari, me shtrirjen e procedurave që zbatojnë organet e administratës në veprimtarinë gjyqësore dhe së dyti, në mohimin në mënyrë të kundërligjshme të së drejtës për të ngritur padi.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në bazë të neneve 131/1f e 132 të Kushtetutës, si dhe nenit 72 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

V E N D O S I:

- Shfuqizimin si antikushtetues të vendimit nr.607, datë 14.6.2001 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.
- Dërgimin e çështjes Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

MENDIMI I PAKICËS

Kërkesa duhej të ishte rrëzuar, për arsye se shqyrtimi i çështjes nga Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë dhe marrja e vendimit përkatës është në përputhje me ligjet në fuqi dhe nuk ka asnjë element të procesit të parregullt ligjor në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës.

1. Fakti që Gjykata e Lartë e ka mbështetur vendimin e saj në një dispozitë ligjore, për të cilën kërkuuesi pretendon se është antikushtetues, nuk do të thotë apriori se ka zhvilluar një proces të parregullt. Kur gjykon një çështje konkrete, çdo gjykatë është e detyruar të zbatojë ligjin që ka lidhje me të. Detyrimi për të mos e zbatuar ligjin është vetëm në kushtet e nenit 145 të Kushtetutës, kur çmohet se ai vjen në kundërshtim me Kushtetutën. Por, në rastin konkret, gjykata nuk ka bërë një vlerësim të tillë. Përkundrazi, ajo ka çmuar se ligji është në pajtim me Kushtetutën dhe e ka zbatuar atë. Qëllimi i dispozitës kushtetuese është se kur gjykata çmon se ligji është antikushtetues dhe bëhet pengesë për zgjidhjen e çështjes, gjykimi duhet të pezullohet dhe çështja t'i dërgohet Gjykatës Kushtetuese. Gjykata e Lartë nuk ka zhvilluar proces të parregullt, por ka zbatuar ligjin dhe dispozitat e Kushtetutës, prandaj vendimi i saj nuk mund të shfuqizohet si antikushtetues.

2. Në shqyrtimin e kësaj çështje duhet të bëhet mirë dallimi ndërmjet procesit të parregullt dhe pakushtetutshmërisë së ligjit. Kërkesa në Gjykatën Kushtetuese është drejtuar për proces të parregullt dhe të tillë, sipas arsytimit të mësipërm, nuk ka. Kjo mjafton që kërkesa të rrëzohet si e pabazuar. Përmbajtja e neneve 41 e 42 të ligjit nr.7928, datë 27.4.1995 “Për tatimin mbi vlerën e shtuar” është një problem tjetër, që duhet të zgjidhet mbi bazën e një kërkesë që mund t'i drejtohet Gjykatës Kushtetuese sipas nenit 131/a të Kushtetutës për pajtueshmërinë e ligjit me Kushtetutën. Sa kohë që një kërkesë e tillë nuk është bërë, duke u bazuar në një kërkesë për proces të parregullt ligjor, Gjykata Kushtetuese nuk mund të shprehet për përmbajtjen e këtyre dispozitave.

3. Vendimi i Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë është i bazuar dhe nuk mund të shfuqizohet si antikushtetues edhe për arsyen tjetër që lidhet me zbatimin e ligjit, për të cilin ka çmuar se është në pajtim me Kushtetutën. Kështu, ky Kolegj, duke iu referuar dispozitave ligjore, konstaton se shoqëria “Pegaso” nuk ka zbatuar detyrimet e caktuara për procedurën e paraqitjes së ankimit dhe rishqyrtimit. Moszbatimi i këtyre detyrimeve ligjore nuk i jep të drejtë ankuesit të ankohet në gjykatë pa përfunduar më parë procedura e ankimit në rrugë administrative. Vënia në dukje e kësaj shkeljeje të ligjit nga Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, jo vetëm nuk përbën shkelje, siç është trajtuar pa të drejtë, por përkundrazi është një detyrë e rëndësishme e Gjykatës, e cila zbaton ligjin në shqyrtimin e çështjes konkrete.

ANËTAR
K. Peçi

MENDIMI I PAKICËS

Në çështjen me kërkuues shoqëria “Pegaso” jam kundër vendimit të shumicës për pranimin e kërkesës për arsyet që vijnë:

Kërkuuesi ka kundërshtuar vendimin e Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, duke pretenduar se është rezultat i në procesi jo të rregullt ligjor.

Nisur nga motivimi që i ka bërë vendimit të tij Kolegji Civil, mendoj se nuk ka elementë të procesit jo të rregullt ligjor. Çështja që u është paraqitur për shqyrtim gjykatave ka të bëjë me një konflikt administrativ, shqyrtimi i të cilit bëhet duke respektuar edhe rregullat e vendosura në nenet 324-333 të Kodit të Procedurës Civile.

Sipas nenit 328 të këtij Kodi, si rregull, gjykatat e zakonshme bëhen kompetente për shqyrtimin e këtyre konflikteve pas shqyrtimit të çështjes në rrugë administrative. Edhe në rastin në shqyrtim, Kolegji Civil ka shqyrtuar çështjen nëse është ezauruar procedura administrative e zgjidhjes së konfliktit, dhe ka konkluduar se kjo procedurë nuk kishte përfunduar. Në këto rrethana, me të drejtë, Kolegji Civil ka vendosur pushimin e gjykimit të çështjes. Kjo çështje, pra, nëse ishte ezauruar rruga administrative e zgjidhjes së konfliktit, është një çështje fakti, që mund të merret në shqyrtim vetëm nga gjykatat e zakonshme e jo nga Gjykata Kushtetuese. Kjo do të thotë, se në rast se Kolegji Civil ka pranuar se rruga administrative e zgjidhjes së konfliktit nuk ka përfunduar, kjo Gjykatë nuk mund ta vërë në dyshim këtë përfundim dhe të nxjerrë një konkluzion të kundërt. Të mbash qëndrim të kundërt do të thotë të marrësh kompetencat e gjykatave të sistemit të drejtësisë.

Përveç kësaj, kërkuesi në seancë gjyqësore nuk arriti të provonte shkelje të parimeve themelore për një proces të rregullt ligjor, të sanksionuara në Kushtetutë.

ANËTAR
P. Piloçi